

*Ramavtal för Ungdomshälsa
i Östergötland*

mellan

*Region Östergötland
och
Östergötlands kommuner*

2021-01-01–2022-06-30

1. Avtalsparter

Samtliga kommuner i Östergötland (kommuner) och Region Östergötland (regionen).

2. Uppdrag

Ungdomshälsa ska bedrivas för åldrarna 13-21 år, enligt beslutad åldersindelning 2020. Det gemensamma namnet för verksamheten ska vara Ungdomshälsa.

Grunden till detta ramavtal utgörs av ”Överenskommelse om samverkan kring barn och unga i Östergötland”. Samverkan mellan huvudmännen är centralt för den unge och i förekommande fall dennes närstående. Kontakt med verksamheten ska upplevas som en sömlös samverkan med effektiv samordning av insatser.

Målsättningen för verksamheten är att utifrån en helhetssyn erbjuda tidiga, multidisciplinära insatser satta i ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv. Verksamhetens innehåll ska präglas av lyhördhet för målgruppens behov och vara lättillgänglig. Den unge ska i mötet med personalen känna sig sedd, trygg och tagen på allvar.

Ungdomshälsa ska arbeta på uppdrag av den unge med beaktande av dennes integritet och rättigheter med hänsyn till sekretess och barnrättslagen. Arbetet ska ske med frivillighet som grund och inte på uppdrag av en vuxen eller annan verksamhet.

Ansvar för ungdomshälsa, såväl innehållsmässigt som finansiellt, delas av kommunerna och regionen.

För åldersgruppen 22-25 år som utgår ur ungdomshälsans överenskommelse utarbetas annan lösning och alla parter bidrar till smidiga övergångar för den målgruppen.

3. Avtalets syfte

Detta avtal är övergripande för Östergötlands län och reglerar kommunernas och regionens uppdrag och gemensamma ansvar för verksamheten på ungdomshälsan i Östergötland. Avtalet reglerar en miniminivå, som parterna är eniga om.

4. Lokala överenskommelser

Detta avtal ska kompletteras med lokala överenskommelser. Dessa överenskommelser ska minst reglera verksamhetens:

- Bemanning och ledning
- Samverkan
- Ansvar för lokaler och drift
- Ekonomisk ansvarsfördelning mellan region och kommun
- Dokumentation och journalföring
- Uppföljning

Överenskommelser kan även behöva tecknas på länsdelsnivå för att säkerställa ungdomars tillgång till Ungdomshälsa. Åtagande mellan kommuner kan behöva regleras lokalt.

5. Omfattning – Åtagande

Det övergripande målet för Ungdomshälsan är att främja hälsa och förebygga fysisk och psykisk ohälsa, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa samt värna om ungas rättigheter. Arbetet ska utgå utifrån en psykosocial, psykologisk och medicinsk helhetssyn.

Verksamheten ska i enlighet med nationella riktlinjer och bästa tillgängliga kunskap tillhandahålla hälso- och sjukdomsförebyggande insatser, erbjuda stöd och behandling vid lindrig till medelsvår psykisk ohälsa samt rådgivning kring levnadsvanor och sexualvanor. Exempelvis genom förskrivning av preventivmedel, rådgivning i sex och samlevnad samt STI-förebyggande arbete inkl. provtagning. Verksamheten ska återspegla god kunskap om ungdomar och deras behov samt vilket stöd och hjälp samhälle, sjukvård och olika myndigheter kan tillhandahålla.

Insatserna ska kunna erbjudas individuellt och i grupp samt webbaserat. Ungdomshälsa ska aktivt arbeta för att ta till vara möjligheter inom e-hälsa.

Verksamheten ska säkerställa att unga bemöts på lika villkor och att insatserna är individuellt anpassade oavsett sexuell identitet, funktionshinder, kön, etnisk, religiös eller kulturell tillhörighet. I varje länsdel ska erbjuda insatser speciellt riktade mot intellektuellt funktionsvarierade. Unga som visar tecken till ogynnsam utveckling och/eller tillhör grupper som är mindre benägna att söka insatser, ska särskilt uppmärksammas. Insatserna som erbjuds ska vara kostnadsfria.

Parterna ansvarar gemensamt för att verksamheten bedrivs på ett för länet likvärdigt och ändamålsenligt sätt gällande insatser, kvalitetssäkring och uppföljning. För att gemensamt kunna följa upp ungdomshälsans verksamhet har en länsgemensam mall tagits fram. Se bilaga 1.

6. Tillgänglighet

Ungdomshälsan vänder sig till unga, från 13 år upp till och med 21 år. En flexibilitet kan finnas för insatser till unga kring den lägre åldersnivån som själva söker vård vid Ungdomshälsan.

Vid kontakter med ungdomar under 18 år, där insats utan närståendes delaktighet övervägs, kan vid behov mognadsbedömning behöva göras innan beslut fattas om fortsatt insats.

Ungdomshälsan bör ta hänsyn till målgruppens speciella behov av integritet och avskildhet vid förläggning av lokaler. En strävan bör vara att ungdomshälsan ska läggas i "egna" lokaler. Om detta inte kan uppnås ska särskild avdelad mottagningsstid erbjudas varje vecka för denna grupp.

Öppettiderna ska anpassas efter ungdomars behov. Besök för bedömning och åtgärd ska erbjudas i enlighet med nationella riktlinjer för första linjen inom hälso- och sjukvård, för närvarande 3 kalenderdagar. Olika kontaktvägar såsom drop-in besök, telefonkontakt och webb bokning ska kunna erbjudas. Verksamheten ska arbeta för fortsatt utveckling för god tillgänglighet via digitala verktyg.

I varje länsdel ska det finnas minst en mottagning (Linköping, Norrköping, Motala) som har öppet varje helgfri vardag samt erbjuda kvällstid minst en gång i veckan. Mottagningar med något lägre krav på tillgänglighet och utbud ska finnas i följande kommuner: Kinda, Åtvidaberg, Valdemarsvik, Söderköping, Finspång och Mjölby. Alla unga i länet ska kunna besöka vilken mottagning de önskar i hela länet, oavsett var de bor eller var de går i skola. Verksamheterna har i uppdrag att aktivt arbeta för att nå även de unga på de orter där fysisk verksamhet inte finns.

Det ska även under sommarmånaderna finnas tillgänglighet till mottagningsverksamhet. För detta krävs en samordning mellan mottagningarna sommartid. Information om hänvisning till annan mottagning ska finnas på hemsida. Ungdomshälsan i Linköping, Norrköping, Motala ska under sommarmånaderna bedrivas som ordinarie verksamhet, med undantag för kvällsöppet.

Varje ungdomshälsa ska aktivt påverka informationsspridningen så att unga kan känna till var närmsta mottagning finns samt få vetskap om vad de kan få hjälp med där.

Som komplement till skolans sex- och samlevnadsundervisning ska Ungdomshälsan vid minst ett tillfälle under högstadietiden erbjuda klassvisa studiebesök vid den geografiskt närmst belägna ungdomshälsan.

7. Samverkan

Samverkan med andra aktörer ska utgå från den unges behov och önskan.

Kommuner har möjlighet att sinsemellan reglera kostnader för de kommunala insatserna som ges till unga i annan kommun än ungdomarnas hemkommun.

8. Kvalitet, utveckling och uppföljning

Ungdomshälsan ska medverka i de för regionen och kommunerna gällande kvalitetssäkringssystem och uppföljningen av kvalitet ska ske utifrån de krav som ställs av regionen och respektive kommun.

Regionen och kommunerna ska gemensamt följa upp verksamheterna utifrån kvalitet, tillgänglighet, produktion och ungdomarnas upplevelse av ungdomshälsans verksamhet. Varje år ska verksamheterna inlämna uppgifter enligt överenskommet uppföljningsdokument (se bilaga 1) till LGVO området ”Att växa upp”.

9. Personal och kompetensutveckling

Kommunerna och regionen ska gemensamt eftersträva att det finns personal av båda könen på varje ungdomshälsa samt att de har de egenskaper som krävs för att kunna bemöta unga på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunerna och regionen ansvarar gemensamt för att personalen på ungdomshälsan har rätt kompetens vilket omfattar minst;

- Kurator/samtalsbehandlare
- Barnmorska
- Läkare i varje länsdel
- Psykolog
- Sjuksköterska

Förutom dessa kan även dietist, hälsovetare, gynekolog och annan läkarkompetens övervägas.

Kompetens kring andrologi ska finnas vid verksamheterna i Linköping, Norrköping, Motala

Kommunerna och regionen ansvarar gemensamt för att personalen får en ändamålsenlig kompetensutveckling.

10. Avtalstid

Detta avtal gäller under perioden 2021-01-01– 2022-06-30. Part som vill säga upp avtalet eller göra förändringar i avtalet skall påkalla förhandling senast 12 månader före avtalstidens utgång. Sker inte detta förlängs avtalet med två år i taget.

11. Underskrift

Region Östergötland

.....

Region Östergötland

.....

Boxholms kommun

.....

Finspångs kommun

.....

Kinda kommun

.....

Linköpings kommun

.....

Mjölby kommun

.....

Motala kommun

.....

Norrköpings kommun

.....

Söderköpings kommun

.....

Vadstena kommun

.....

Valdemarsviks kommun

.....

Ydre kommun

.....

Åtvidabergs kommun

.....

Ödeshögs kommun

.....

Bilaga 1

Mall för uppföljning av ungdomshälsa